

РОСІЯ. ДО ПРОБЛЕМИ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ

Наукова спільнота Росії-СССР-Росії завжди уникала обговорювати питання етнопсихології народів цієї території, або ж ці обговорення були факультативними і традиційно не мали належної підтримки в Москві. Понад те, це практично завжди заборонялось офіційною владою.

Базова причина полягає в тому, що довелося би констатувати: природі невідома така нація як «росіяни», оскільки «росіяни» це, насправді, конгломерат десятків або й сотень народів, відмінних за ознаками раси, етнокультури, мовної групи тощо.

Від певного часу суміш деяких народів (переважно тюркського й фінно-угорського походження) навіть стала називати себе «слов'янами». Для напускання туману на власну самоідентифікацію «росіяни» ще й стали називати себе «русскімі» і почали войовничо запевняти, що всі їхні предки вийшли з Київщини десь у 12+ столітті («Ісход»!). Однак не кажуть чому «повиходили» з помірного клімату й чорноземів на болота й мерзлоту, як подолали ту відстань, куди витіснили тамтешні місцеві народи, як (і для чого) змінили свою антропологію, генетику, фольклор та звичаї.

Федір Вовк (1847–1918) – антрополог, етнограф, археолог, який перший на широку і системній науковій основі довів, що український етнос немає нічого спільного з етносами, які населяють територію Росії. Учений провів сотні практичних досліджень. Автор 682 наукових праць, виданих переважно іноземними мовами. Найвідоміші: «Антропологічні особливості українського народу», «Етнографічні особливості українського народу». За наукові висновки про окремішність українського народу та його різкі відмінності од «росіян» цар вигнав ученого з Росії. Тоді науковець заснував нові антропологічні школи в Європі.

Прізвище вченого й досі має якийсь магічну властивість. 2013-го, за півроку до війни, на одній з конференцій у Києві про російсько-українські відносини доповідачеві, котрий лише згадав прізвище вченого й вимовив слово «антропологія», високі українські чиновники унеможливили виступ, звинувативши у «нацизмові» й «фашизмові».

Наука антропологія і сьогодні для росіян така ж страшна, як генетика, як історія, як етнографія і фольклорис-

тика. Етнопсихологія росіян взагалі заборонена.

У період СССР російська еліта переконала керівництво КПСС у необхідності максимального перемішування сотень російських (?) племен і народів з мешканцями 15 національних республік, аби спершу всіх назвати «советськими» людьми, а потім поступово означення «советський» замінити на «руській».

Вірогідно, «руській» згодом мало поступово замінитися на «російській». Або всі – від естонців до тувимців – мали стати «росіянами». У тому советсько-російському пеклі мали зникнути природні нації й народи, а їхнє місце мав заступити «руській» або «росіянин».

Чому власне так звані російські народи боялися залишитися самими собою, чому соромилися власного походження й власної історії, чому намагалися заховатися за чужу історію й генетику – питання окремого дослідження. Але висновки будуть вочевидь не на користь «росіян».

На перший погляд, незрозуміло, чому соромно бути марійцем, карелом чи бурятим, чиї батьки споконвіч жили на тих землях. Можна лише сказати, що проблематика етнічної ідентифікації населення на території Росії/РФ стала однією з найбільш заборонених тем. Надто в Україні, звідки всі вони «повиходили». Усі гуманітарні дисципліни в українських університетах мали передбачати тему про «три братні слов'янські народи», один з яких, російський, своєю чергою, передбачав сотні угро-фінських, центрально-азійських, сибірських, далекосхідних тощо народів. Таке могло вміститися в голові лише в людей, які чомусь страшенно бояться виглядати тими, ким є насправді. Проте за сумнів у цій вигадці українців виганяли з комсомолу й – автоматично – університетів, переслідували в інший спосіб. На сторожі російської вигадки росіяни ставили управління жандармерії й КГБ.

Зрештою, найповноцінніше ці російські вигадки вивів на білий світ Володимир Білінський (1936–2022) в історичному дослідженні-бестселері «Країна Моксель», «Москва Ординська» та низці інших своїх книг на цю ж тематику.

Волею Петра-Катерини населення Росії позбавили власної історії й червоними нитками (буквально) пришили всі ті етноси до України. Після Жов-

тневого перевороту ідея «виходу» росіян з України стала, буквально, нав'язливою ідеєю. На переконання російських ідеологів, крім мови (ситуативно), сотні тамтешніх народів об'єднує насамперед спільна історія, спільне походження, і це є найсерйознішою ідеологемою для подальшого спільного перебування численних етносів у рамках однієї держави. Вони всі поступово стають «рускімі»-«росіянами», а, отже, вони – вихідці з Київщини. Безглуздя, але саме такою є базова історична ідеологема російської державності. Це найбільша російська таємниця і вона є саме тим кінчиком голки, де знаходиться смерть Кошця.

Це можна було б ігнорувати, якби не те, що українці не лише стали «на заваді» розвитку російської державності, як її уявляє російська еліта, але й, на їхню думку, стали справжньою загрозою для цілісності й майбутнього Росії. Наявність українців суперечить головній російській ідеологемі. Отже, українці є загрозою для росіян як державної нації. Саме тому з 1931 по 1938 рр. в СССР кількість українців зменшилася на 55 мільйонів (з 81 мільйонів залишилося 26). Саме тому головна мета війни росіян з Україною, яку оголосив їхній лідер 24 лютого 2022 року – «денацифікація» українців. Тому ведеться така запекла боротьба в Україні з українською мовою. Тому на окупованих територіях спалюються українські книги. «Або – вони, або – ми» – фатальний девіз російської політичної нації. Бо ми, на їхню думку, самим фактом свого існування смертельно загрожуємо їхній цілісності і, взагалі, державності.

Василь ЛАПТІЙЧУК

Сторінка автора у Фейсбучі

